

PRICHE S INTERNETA

NOVO IZDANJE
UZ KOJE MOZETE
BESPLATNO UCITI!

To smo mi:
Mrežici!

Schweizerische Eidgenossenschaft
Confédération suisse
Confederazione Svizzera
Confederaziun svizra

Švicarska Konfederacija

BOSNA I HERCEGOVINA
MINISTARSTVO KOMUNIKACIJA I PROMETA

MEĐUNARODNI FORUM
SOLIDARNOSTI - EMMAUS
BOSNA I HERCEGOVINA

SIGURNO DIJETE

VIŠE INFORMACIJA
I SVE PRICHE
NA WEBU
THEWEBSTERS.CH

MREŽIČI

PRICHE S INTERNETA

Upoznajte našu potpuno normalnu otkaćenu obitelj. Kada se radi o internetu, mi govorimo otvoreno. Jer i mi smo na internetu isto kao i mnoge druge obitelji - ali i mnoštvo idiota, čudaka i ostalih sumnjivih likova... Neka vaše surfanje internetom bude bez stresa i neka vaša lisnica ostane nedirnutu!

MAMA
PUNA LJUBAVI

TATA
SPORTSKA ZVIJEZDA
U POKUŠAJU

SEBASTIAN
NADIMAK SEB
NAJSTARIJI

JULIJA
SANJALICA

MAKS
MLAD I LUD

DJED
PRAKTIČAN I
NEPOSREDAN

...A U SPOREDNIM ULOGAMA:

ROMEO, čudak - g. TAFF, šef - JASMINA, Julijina najbolja prijateljica
- DŽENI, kritičarka - g. BORDER, strogi carinik - KEVIN, Jasminin
zločesti bivši dečko - DENIS žrtva on-line maltretiranja (iz
opravdanog razloga nije opisan ovdje)

SADRŽAJ

#VOLIO BIH
DA SI
OVDJE

-4-

ROMEO-18
I
JULIJA

-5-

UBOJSTVENA
IGRICA

-6-

POSAO IZ
SNOVA

-7-

SVJEŽ
"ULOV"

-8-

INTERNET
NASILNICI

-9-

ZAMKA
S PRETPLATOM

-10-

GOLA
ISTINA

-11-

LAŽNE
NADE

-12-

GDJE GOD
SE OKRENEŠ,
PERVERZNIJACI

-13-

OVA
APLIKACIJA JE
MRAK

-14-

SAMO ZA
TVOJE
OCI

-15-

IGRAJ
DO
SMRTI

-16-

BEZ
RIZIKA
NEMA
ZABAVE

-17-

-3-

ZABAVA
ZOMBIJA

-18-

#VOLIO BIH
DA SI
OVDJE

BOK
MAMA.

SEB?!
OTKUD TI
OVDJE?

LOŠE VIJESTI. MORAM SE
PONOVO USELITI.

ROMEO-18
I
JULIJA

TAKO JE SLAAADAK!

STVARNO?

ROMEO_18, ZGODAN, SPORTSKI
GRAĐEN, ČOVJEK IZ SNOVA...

VAUUUU!

POSTAVIO SAM NA INSTA-
GRAM NEKE SVOJE SELFJE
S PLAZE.

NETKO IH JE
ZASIGURNO
VIDIO...

...I SKONTAO KAKO SAM
NA ODMORU.

GDJE SI GA
UPOZNALA?

NA INTERNETU.

DANAS NAM JE PRVI
SASTANAK UŽIVO.

I TAKO, DOK SAM JA NA
PLAZI ISPIJAO KOKTELE...

...NETKO JE PROVALIO I
UKRAO MI PLAYSTATION I
TV S RAVNIM EKRAKOM

I KAKVE TO VEZE IMA
S TVOJIM PONOVNIM
USELJENJEM?

A VJERUJEŠ LI MU?

OSJEĆAM LI JA TO
LJUBOMORU?

VIDIMO SE KASNIJE,
ČEKA ME UNUTRA.....

BOK, SRCE,
EVO ME.

OVO.

ZAP

SAVJET:

UKOLIKO BUDETE SVIMA GOVORILI KAKO VAM JE SUPER NA ODMORU, NETKO ĆE JEDVA DOČEKATI DA TO ISKORISTI. JER ĆE TAKO SVI ZNATI GDJE MOGU NEOMETANO PROVALITI. POSTOJI ZAISTA DOBAR NAČIN ZA KOMUNIKACIJU UKOLIKO ZA TIM OSJEĆATE POTREBU: ZOVE SE RAZGLEDNICA - RAZGLEDNICE MOŽETE KUPITI U MNOGIM MJESTIMA I MOGU SE POSLATI U VELIKIM KOLIČINAMA BEZ IKAKVIH NEGATIVNIH POSLJEDICA. ILI PROVJERITE SVOJE PROFILE VRLJO PAŽLJIVO KAKO BISTE SAZNALI TKO ŠTO MOŽE VIDJETI.

TVOJ ROMEO!

SAVJET:

ZAR NISMO SVI NA PRVI POGLED LIJEPI, SPORTSKI GRAĐENI I NEVJEROJATNO DOBRI? TOČNO TAKO... ZATO AKO SE ZELITE PRVI PUT SASTATI S NEKIM O KOME NIŠTA NE ZNATE, TO URADITE NA JAVNOM MJESTU KOJE VAM JE VEĆ POZNATO, A NE TAMO GDJE ĆETE BITI SAMI S VAŠIM "PAROM". I POSTARAJTE SE DA MOŽETE BRZO I LAKO OTIĆI UKOLIKO SASTANAK NE USPIJE.

UBOJSTVENA IGRICA

SUPER IGRICA, ČOVJEČE!

I JA ĆU JE SKINUTI.

POSAO IZ SNOVA

KAKO IZGLE DAM?

ODLIČNO!

SIGURNO ĆEŠ DOBITI POSAO.

RADI!

NAREDN OG DANA...

MAAAAKS! ŠTO NIJE UREDU S RAČUNAROM?!

SVE JE ŠIFRIRANO! JESI LI OPET INSTALIRAO NEKI PROGRAM?

SAMO IGRICU.

PRILIČNO STE KVALIFICIRANI, G. MREŽIČU...

...POSTOJI SAMO JEDAN PROBLEM...

...VAŠE FOTKE SA ZABAVE NA FACEBOOK-U.

ŠTO TATA UVIJEK GOVORI?

DA, PA...NE MOGU VAM POMOĆI...SVI FAJLOVI SU OŠTEĆENI. JESTE LI NAPRAVILI PRIČUVNU KOPIJU?

HMM...PRIČUVNU KOPIJU?

MAMA!

TAKVI LJUDI NAM OVDJE NE TREBAJU.

I? KAKO JE BILO?

PONIŽAVAJUĆE.

MOŽEŠ LI NA FACEBOOK POSTAVITI MOJU FOTKU KOJU SI DANAS FOTOGRAFIRALA?

ŠTA TATA UVIJEK GOVORI?

SAVJET:
NEVJEROJATNO JE KAKO DANAS LJUDI BRZO RAZVIJU SKLONOST KA IGRICAMA I APLIKACIJAMA. ALI, NEMOGUĆE JE DOBITI "NEŠTO NI ZA ŠTO". ZATO, PRIJE NEGO ŠTO KLIKNETE OPCIJU "PREUZMI" PAZLJIVO POGLEDAJTE I DOBRO PROMISLITE KOLIKO JE POUZDAN SADRŽAJ KOJI SE PREUZIMA. I SVI BI TREBALI REDOVITO SPAŠAVATI PRIČUVNU KOPIJU SVOJ IH PODATAKA. TO JE JEDINI NAČIN DA VAŠ RAČUNAR ILI MOBITEL VRATITE U PRVOBITNO STANJE UKOLIKO SE NEŠTO DOGODI.

TAKO ĆE NA INTERNETU BITI BAREM JEDNA MOJA FOTKA NA KOJOJ SAM OZBILJAN

SAVJET:
VOLITE ZABAVE? ŽUDITE ZA ŽIVOTOM? VOLITE SE OTKAČITI? NARAVNO! BEZ OBZIRA NA TO ŠTO SE UVIJEK IZNOVA MOŽETE SMIJATI LUDOM OPIJANJU, TREBAJU LI SVI OSTALI VIDJETI VAŠE FOTKE NA KOJIMA TO RADITE? VEĆ DUŽE VRIJEME DRUŠTVENI MEDIJI SU TAKOĐER I VAŠ JAVNI CV. PREMA TOME, "DA" ZA ZABAVU I "NE" ZA GLUPOST!

SVJEŽ "ULOV"

BOK DJEDE, NISI NA PECANJU?

MORAM ODGOVORITI NA JOŠ NEKE MEILOVE...

KAŽE: "...ZBOG KRIMINALNIH RADNJI..."

...MORATE KLIKnutI NA OVAJ LINK I PONOVO UNIJETI VAŠU LOZINKU. VAŠA BANKA.

U REDU, HEDWIGLOVE1956

STANI! VARAJU TE!

HEEE!

TO JE "KLASIČNA" PRIJEVARA. POKUŠAVAJU TE PREVARITI.

U ISTINU?

DJEDE, NIJEDNA UGLEDNA TVRTKA NE TRAZI POTVRDU LOZINKE NA TAJ NAČIN.

I PRETPOSTAVIO SAM KAKO POSTOJI NEKA FORA.

I ZAMALO SI NASJEO.

ODOH NA PECANJE.

SAVJET:
 GODINE NISU ZAŠTITA OD GLUPOSTI, BEZ OBZIRA KOLIKO IH IMALI. I STARI I MLADI PODJEDNAKO REDOVNO POSTAJU ŽRTVE SVE SLOŽENIJIH I PODLIJIH METODA KOJE ORGANIZIRANI KRIMINAL KORISTI ZA KRAĐU OSJETLJIVIH INFORMACIJA. KORISTITE RAZLIČITE LOZINKE ZA RAZNE ONLINE USLUGE. MIJENJAJTE REDOVITO VAŠU LOZINKU I NE UNOSITE LOZINKE NA INTERNET STRANICE ZA KOJE NISTE 100 POSTO SIGURNI. I KORISTITE ZDRAV RAZUM KADA INTERNET TRAZI "NEŠTO" OD VAS.

INTERNET NASILNIČI

PAZI OVO! DENIS RADI "ONO" SA SVINJOM.

POSTAVIO SAM OVO JUČER NA FACEBOOK.

HEJ, LJUDI, KADA DENIS DOĐE NAPRAVIT ĆEMO SNIMAK KAKO SVI VIČETE:

DENIS, DENIS, IMA NAJMANJI...

IDIOTI! ZAR VAM NITKO NIJE REKAO? PRIJE NEKI DAN DENIS JE S RODITELJIMA OTIŠAO U POLICIJU.

PODNIJET ĆE TUŽBU JER STE GA TAKO ŽESTOKO OMALOVAŽAVALI.

ALI, SAMO SMO SE ZEZALI!

ZBOG VAŠEG MALTRETIRANJA NA INTERNETU, DENIS NE MOŽE POKAZATI LICE NI NA JEDNOJ ON-LINE PLATFORMI...

...ALI ZATO VI MOŽETE POSJETITI RAVNATELJA!

SAVJET:
 JASTUK PRDO, KATAPULT I BORBE TINTOM SU PROŠLOST. DANAS SE SVE RADI ON-LINE: JAVNO PONIŽAVANJE, ZADIRKIVANJE, MALTRETIRANJE - A POSLJEDICE PO ŽRTVU MOGU BITI FATALNE. JEDNOSTAVNO JE: POMISLITE BISTE LI VI ŽELJELI DOŽIVLJAVATI ONO ŠTO SE DOGAĐA NEKOJ DRUGOJ OSOBI. ETO VIDITE. A ZATIM POMOŽITE ZAUSTAVITI MALTRETIRANJE MEĐU VAŠIM FRENDOVIMA.

ZAMKA S PRETPLATOM

SAVJET:
ČAK I UZ NAJBOLJE NAMJERE, ČESTO PROPUSTIMO PROČITATI TEKST NAPIŠAN SITNIM SLOVIMA. I KADA NARUČUJETE PREKO INTERNETA TREBATE BITI U VRLO PAŽLJIVI. PROČITAJTE I UVJERITE SE U ONO ŠTO POTPISUJETE! LJUDI ČESTO IZGUBE STRPLJENJE I SAMO KLIKNU NA "NARUČI". TEK KASNIJE IM STVARI ODISTA "KLIKNU". MANJE NOVCA ČETE POTROŠITI AKO VIŠE VREMENA POTROŠITE NA ČITANJE.

GOLA ISTINA

SAVJET:
SAVRŠENO JE NORMALNO ŽELJETI UDOVOLJITI DRUGIMA. ALI, NA TAJ NAČIN ČESTO UPOZNAJEMO POGREŠNE LJUDE. BEZ OBZIRA KOLIKO SLIKA GOLE OSOBE MOŽE IZGLEDATI LIJEPO I ROMANTIČNO, TIME SEBE MOŽETE DOVEŠTI U SITUACIJU IZ KOJE SE NE MOŽETE IZVUĆI A DA NE ZATRAŽITE POMOĆ. NEMOJTE PATITI U TIŠINI. U TAKVIM SITUACIJAMA, UVIJEK OTIĐITE U POLICIJU I SVE IM ISPRIČAJTE.

LAŽNE NADE

GDJE GOD SE OKRENEŠ, PERVERZNIJACI

SAVJET:
NIJE ZLATO SVE ŠTO SJA NA INTERNETU. NEKE PONUDE SU PREVIŠE DOBRE KAKO BI BILE ISTINITE. PROVJERITE DVA ILI TRI PUTA, A POSEBNO KADA KUPUJETE SKUPE BRENDOVE. UKOLIKO IMATE BILO KAKVE SUMNJE U POGLEDU ORIGINALNOSTI PROIZVODA, KONTAKTIRAJTE IZVORNOG PROIZVOĐAČA. ILI SE JEDNOSTAVNO DRŽITE PODALJE.

SAVJET:
NA INTERNETU SKORO NIKAD NISTE SAMI. A TAMO SE NAŁAZI I UŽASNO MNOGO NAIZGLED COOL LIKOVA KOJI SU I VIŠE NEGO VOLJNI UZNEMIRAVATI VAS PERVERZNYM PORUKAMA, ZBUNITI I DOVESTI U VEOMA NEPRIJATNE SITUACIJE. NIKADA, ALI NIKADA, NEMOJTE SUDJELOVATI U TAKVIM NASTRANIM RAZGOVORIMA. I NIKADA NEMOJTE DOZVOLITI DA DRUGI SAZNAJU VAŠE IME, ADRESU ILI BROJ MOBILNOG TELEFONA.

OVA APLIKACIJA JE MRAK

SAMO ZA TVOJE OČI

SAVJET:
APLIKACIJE S IGRICAMA UVIJEK OBEĆAVAJU DA SE ONO ŠTO TRAZITE NALAZI IZA NAREDNOG "KLIKA". OVAKVA RJEŠENJA UNUTAR APLIKACIJA PROSTO VOLE KADA NISTE U MOGUĆNOSTI ZAUSTAVITI SE. A NA KRAJU, PLAĆATE CIJENU POZAMAŠNOG RAČUNA. PREMA TOME, IZRAČUNAJTE TROŠAK I NE GUBITE KONTROLU.

SAVJET:
ČIM FOTOGRAFIJA (ILI NEKI DRUGI DOKUMENT) DOSPIJE NA INTERNET, MOŽE SE PROŠIRITI BRZINOM ŠUMSKOG POŽARA. I OSTAJE, TAMO NEGDJE, ZAUVIJEK. I NE MOŽETE JE UKLONITI. PREMA TOME, ČAK NI LJUBAV NE MOŽE SEBI PRIUŠTITI DA BUDE SLIJEPA - U SUPROTNOJ JEDINO ŠTO OSTAJE SU NAJMRAČNIJA SJEĆANJA. UKOLIKO DOĐE DO NAJGOREG, OBAVIJESTITE O TOME ODRASLU OSOBU KOJOJ VJERUJETE. NEMA "ALI".

IGRAJ DO SMRTI

SAVJET:
 IGRANJE IGRICA IZAZIVA NAVALU ADRENALINA - OSJEĆATE SE MOĆNO I POPULARNO. NIJE UVIJEK LAKO OSJEĆATI SE TAKO U STVARNOM ŽIVOTU. ALI DOBAR OSJEĆAJ TRAJE DUŽE, ČAK I KAD NISTE NA MREŽI. PREMA TOME, NEMOJTE VIŠE BRINUTI O VAŠEM AVATARU NEGO O SEBI!

BEZ RIZIKA NEMA ZABAVE

SAVJET:
 NITKO TOČNO NE ZNA ŠTO SE NALAZI U LIJEKU KOJI SE PRODAJE NA INTERNETU. CIJENA I LAKA DOSTUPNOST UTJEČU NA MOĆ ZDRAVOG RASUĐIVANJA. MALO SE RAZMIŠLJA O NAJGOREM MOGUĆEM SLUČAJU (KOJI MOŽE BITI I FATALAN) PRILIKOM PRITISKA NA TIPKU "KUPI SADA". PREMA TOME, DALJE RUKA I USTA OD SVIH LIJEKOVA KOJI DOLAZE IZ NELICENCIIRANIH IZVORA! I TO VRIJEDI ZA SVE - NE SAMO ZA DJEDA.

ZABAVA ZOMBIJA

TREKUTNA POMOĆ

Ukoliko se nađete u teškoj situaciji i iz nje se ne možete izvući sami, možda će poziv na jedan od sljedećih brojeva telefona pomoći: Kontakt centar policije: 122 (dostupan 24 sata dnevno, pozivi su besplatni), Krimolovci 080 020 505 (dostupan 24 sata dnevno, pozivi su besplatni), Federalna uprava policije: 033-261-300 i 033-261-301 (dostupan 24 sata dnevno, pozivi se naplaćuju po redovitim cijenama), Uprava policije Republike Srpske: 051-331-164 (dostupan 24 sata dnevno, pozivi se naplaćuju po redovitim cijenama), Policija Brčko distrikta: 049-233-200 (dostupan 24 časa dnevno, pozivi se naplaćuju po redovnim cijenama), Internet SOS linija za prijavu neprimjerenog sadržaja www.sigurnodijete.ba (dostupan 24 sata dnevno, anonimna online prijava)

- MREŽIĆI NA INTERNETU -

Detaljne informacije o svim važnim temama, kao i sve o sigurnosti na internetu možete pronaći na adresi: www.sigurnodijete.ba i www.thewebsters.ch

- PREUZMITE BESPLATNO -

Ovo izdanje se može preuzeti na engleskom, njemačkom, italijanskom, francuskom i retoromanskom jeziku, te jezicima u službenoj uporabi u BiH (bosanskom, srpskom i hrvatskom), bez plaćanja naknade. Sve informacije na: www.sigurnodijete.ba i www.thewebsters.ch

- ZASLUGE -

IZDAVAČ:

Federalni ured za komunikacije (OFCOM), Biel-Bienne, Švicarske
Ministarstvo komunikacija i prometa Bosne i Hercegovine
Međunarodni forum solidarnosti-EMMAUS

KONCEPT, PRIČE I TEKST:

Federalni ured za komunikacije Švicarske (OFCOM), Federalni ured za odnose s potrošačima Švicarske (FCAB), Federalni povjerenik za zaštitu podataka i informiranje Švicarske (FDPIIC) jedinica za koordinaciju u oblasti cyber kriminala Švicarske (CYCO), Centar za izučavanje i analizu sigurnosti informacija Švicarske (MELANI), Švicarska organizacija za prevenciju kriminala (SCP), Sugar Kommunikation & Matthias Leutwyler

CRTEŽI: mattiasleutwyler.ch DIZAJN: sugar.ch

UZ POTPORU:

STOP PIRACY Švicarska platforma za borbu protiv falsificiranja i piratstva

KONTAKT: OFCOM ured za informacijsko društvo Švicarske,
www.infosociety.admin.ch, infosociety@bakom.admin.ch